

# Adam Huuva

Muusikko, kääntäjä ja näyttelijä, Tornionlaakso

## Ruotsinsuomalaisuuteni synty Pariisissa



**R**ajan ylitse on solmittu avioliittoja, ja Haaparannalle on tätä myöten syntynyt uusia ruotsinsuomalaisia tai tornionlaaksolaisia tai ruotsalaisia kunkin valitsemansa identiteetin mukaan. Puhutaan poikkinainnista, kun mies on Ruotsin ja nainen Suomen puolelta rajaa. Tällaisesta liitosta syntyi Adam Huuva vuonna 1974 Jällivaarassa. Perheen yhteinen kieli oli suomi, mikä poikkesi tavallisesta ruotsalaissuomalaisesta perheestä Tornionlaaksossa.

– Isäni osasi tietysti ruotsia, mutta hän oli sitä mieltä, että suomen kieli on äidinkieli ja sydämen kieli, siksi puhuttiin suomea.

Adam oli ehdolla Vuoden ruotsinsuomalaiseksi 2011. Perusteluissa sanottiin:

”Adam Huuva on kulttuurialalla toimiva näyttelijä ja tornionlaaksolaisen reggae-bändin The Meänlandin kärkimies. Adam on tehnyt paljon töitä suomen ja meän kielen hyväksi kotiseudullaan Tornionlaaksossa. Nouse seiso puhu kieltäsi –kappale kuvaa ehkä parhaiten Adam Huuvan ylpeyttä kielestään ja kulttuuristaan”.

Adamin ollessa lapsi perhe muutti Göteborgiin. Hän oppi ruotsin kielen alkuvaiheessa saksalaiselta perhepäi-

vähoitajalta ja ruotsia hän puhui saksalaisella korostuksella. Göteborgista perhe muutti Haaparannalle. Mitään ongelmia ruotsinkielessä ei kuitenkaan syntynyt eikä suomenkielessäkään, joka Haaparannalla oli pihojen ja kaveiden yhteinen kieli.

Vielä Adamin kouluaikana 1980-luvulla oli Haaparannan kouluissa mahdollisuus valita suomenkielinen luokka. Adam valitsi ruotsinkielisen, koska hänellä oli jonkinlainen aavistus, että ruotsia pidetään parempana. Äidinkielen opetusta hän kuitenkin sai pari tuntia viikossa. Välituntien kieli Mattilan koulussa (nykyään Marielundin koulu) oli suomi. Adamilla oli ruotsinkielinen kaveri, joka oppi pakostakin suomea, viimeistään täysi-ikäisenä baareissa, koska suosittu baarit olivat Suomen puolella.

Adam halusi nähdä maailmaa ja muutti opiskelun jälkeen Pariisiin töihin.

– Ruotsinsuomalaisuus minussa syntyi Pariisissa. Työskentelin siellä, mutta tuli koti-ikävä, ikävä Haaparantaan ja Tornioon. Minussa heräsi jonkinlainen luokkatietoisuus, kun ajattelin suomalaisten kohtelua Haaparannalla. Että suomalaiset kuuluvat alaluokkaan, heillä menee huonommin, he eroavat enemmän ja heillä on huonommat tulot. Näin opettajat suhtautuivat meihin koulussa, se näkyi rivien välistä. Minunkin ruotsinkielisen luokan valintaan se liittyi, mahdollisuuteen päästä parempaan sakkiiin.

– Alakoulusta joku voi muistaa minut svedupellenä. Mutta kun aikuisena Pariisista palattuani rupesin ottamaan esille näitä ruotsinsuomalaisten asioita, aloin nähdä ne rakenteellisena epäkohtana ja rupesin reagoimaan näihin kysymyksiin. Vähitellen minusta alkoi tämä taistelu tuntua mahdottomalta, että olin ainoa, melkein ekstremistiksi koettu, joka vaatii mahdottomia, esimerkiksi kaksikielisiä valtuuston kokouksia ja kunnan tiedotustoimintaa myös suomeksi. Tuntui, että olin ahdistanut itseni nurkkaan, josta ei ollut ulospääsyä. Olin ajautunut ahtaalle omien näkemysieni kanssa.

Tornion ja Haaparannan kaksoiskaupungista löytyi vaihtoehto. Adam muutti Tornioon. Hän oli myös ymmärtänyt, kuinka Suomessa kaksikielisyys toimii hyvin, ainakin periaatteessa. Torniossa hän on rekisteröitynyt ruotsinkieliseksi solidaarisuudesta, koska hän pitää kaksikielisyyttä tärkeänä. Näin hän saa kaikki tarvitsemansa viralliset asiakirjat ruotsiksi ja voi tuntea elävänsä virallisena vähemmistönä. Suhteet myös Haaparantaan pysyvät elävinä koska Adamin perheen lapsi käy Haaparannassa kielikoulua, jossa opetusta on suomeksi ja ruotsiksi.

Haastattelu: Tapio Salo

Rullajulistekuva ja katalogikuva: Kenneth Mikko